

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-as PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:
Helyben: Félévre 6.— kor. negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— „ negyedévre 4.50 „

Felelős szerkesztő:
MÓRICZ PÁL.

Egyes szám ára 4 fillér.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-utca 2. szám. — Telefon 412.

A vármegyei székház ügyében.

A közös értekezlet sikertelensége.

Debreczen, május 3.

A vármegyei székház építésének, a telek jog rendezésének vajudó ügyében — vasárnap délelőtt közös értekezlet volt a város házában.

Az ülésen *Weszprémy Zoltán* főispán elnökölt. Mind Debreczen város részéről, mind a vármegyéből tekintélyes nagy számmal jelentek meg az érdekeltek és érdeklődők. A városi közgyűlési terem külső képe eleven, színes volt. Azonban — fájdalom — az értekezlet meddő maradt. Pártatlanul kijelentjük, hogy ezért nem okolhatók sem a városi hatóság, sem a város közönsége részéről megjelent urak, akik az előzékenységek, közeledésnek több rendbeli indítványokkal adták a bizonyosságát.

Kovács József polgármestertől kezdve *dr. Magoss György* tiszti ügyész, *dr. Tüdös János*, *dr. Körössy Kálmán*, *dr. Fejér Ferencz*, *Domahidy Elemér* urak felvetett indítványaikban mindnyájan a megértést keresték, természetesen a város érdekének méltányos figyelembe vétele mellett. De, hiábavaló volt ez, mert a vármegye részéről jelen voltak mereven megkötötték magokat. Mereven ragaszkodtak a vármegyei közgyűlés által meghozott egyoldalú határozathoz és így a kiegyenlítődés helyett, inkább a feszültséget fokozta a jöreménységgel összehívott közös értekezlet, melynek lefolyásáról a következőket jelenti tudósítónk.

A jelen voltak.

Weszprémy Zoltán főispán elnökölt. Az elnök mellett jobbról-balról ott láttuk *Kovács József* polgármestert, *Kovács Gyula* alispánt. Lent a teremnek egész közgyűlési nap képe volt. Ott voltak *dr. Czeglédy Mihály* vármegyei főügyész, *Vecsey Imre* városi, *Pákozdy Sándor* vármegyei főjegyző, *dr. Magoss György* városi tiszti ügyész, *Balkányi Miklós*, *dr. Nagy Gábor* (Hajdunánás), *dr. Balhazár Dezső* (Hajduböszörmény), *Papp Sándor* főjegyző (Kaba), *Bereny János* tisztiügyész (Hajdunánás), *Somossy Béla* polgármester (Hajduböszörmény), *dr. Major Gyula* (Hajduböszörmény), *Pénzes Sándor* vármegyei árvászéki elnök, *Dávidházy Sándor* vármegyei tb. főjegyző, *Latinovits Mihály* műszaki tanácsos, *Körner Béla* rendőrkapitány (Hajduszoboszló), *Kömmerring János* (Hajdudorog), *Fischbein Ignác*, *Bészler Károly* városi árvászéki elnök, *Csóka Sámuel*, *Körner Adolf*, *Varga Elemér*, *Király Gyula*, *Szabó Kálmán* városi tanácsnokok, *Somogyi Pál*, *Domahidy Elemér*, *dr. Körössy Kálmán*, *dr. Tüdös János*, *G. Tóth János* polgármester Hajduszoboszló, *Végh Gyula* rendőrkapitány, *Rickl Antal*, *dr. Fejér Ferencz*, *Lengyel Imre* (Hajduszoboszló), *Török Gábor* erdőmester s még többen.

Az értekezlet megnyitása.

Weszprémy Zoltán főispán örömet fejez ki, hogy szeretett vármegyéjének és szeretett városának a vezetői ilyen érdeklődéssel gyűltek össze a meghívására. Közös ügy megbeszéléséről van szó, a vármegyeház építése

ügyében, melyről ellentét az álláspontja a városnak a vármegyével. Eddig sikertelenül tárgyaltak. De most egyetértéssel talán megoldhatják a függő kérdést és még májusra közgyűlés elé vihetik azt? Kéri, ne csináljanak kanapé-kérdést. Higgadtan, szeretettel tárgyalják le a kérdést. Felkéri az alispánt, hogy körvonalazza a vármegye álláspontját.

Kovács Gyula a megegyezésre törekszik. Részletezi a vármegyeház ajándékozásának történetét, melyet már lapunkban is ismertettünk úgy a városi közgyűlés során, mint tájékoztató cikkekkel. A telekkönyvi jogot átadta a város, de kikötötte, ha megszűnik a vármegye, nem a megjelölt célra használják az épületet, vagy máshová telepítik a székhelyet, a város tulajdonába megy vissza. Ez a kikötés nem feszélyezte máig a vármegyét; most azonban a mai kor színvonalának megfelelő új székház építését határozta el a vármegye törvényhatósági bizottsága pótdó kivételével, államségély igénybevételével. Elhatározták ekkor azt is, hogy a régi telekkönyvi záradék kitörlésére kéri fel a várost. Meg is tette ilyen irányban a lépést, de nem sikerült eledig megállapodásra jutni. Pedig azt hiszi, hogy harminchárom évi hűséges ragaszkodásával eléggé Debreczenhez kapcsolódott a vármegye. Azért kéri, hogy fogadják el a vármegye kérését s járuljanak hozzá a régi viszony megerősítéséhez, a telekkönyvbe vezetett záradék törlésével.

Kovács József azzal pótolja ki az alispán előterjesztését, hogy — a városi közgyűlésen is kialakult egy vélemény — nevezetesen az, hogy minden továbbiak nélkül a záradékot törölni nem lehet. A két törvényhatóság megrövidítése egyikőjüknek sem lehet céljuk. Teljes a jóakarát. De arra nem tudtak megegyezni, hogy a visszaszállási jog miként foglaltassék be a telekkönyvbe. Amint 33 évig nem feszélyezte a vármegyét a „kikötési joga a városnak“, úgy ez jövőre sem lesz másként. Ezzel azért számolni kell. Ez nem gátolja az építkezést. A város közönsége nem zárkózik el több biztosíték adásától. Ha a megszüntetés bekövetkeznék, Debreczen város kárpótlásra hajlandó. Kipótolhatná a kikötési záradékot azzal, hogy Debreczen város az akkori bírói becsü utján megállapított értéket megtéríti a vármegyének. Kéri, az értekezlet mozogjon ezen a téren, bár szerinte nem volt helyes felvetni a korlátozási jog kérdését.

Megindul a vita.

Lengyel Imre engedelmet kér, hogy leülve mondassa el a beszédét. A polgármester szavaiból azt következteti, hogy nem lesz itt egyezség. Beszél a használati jogról; Debreczen gavallérosan a tulajdonjogot adta át a vármegyének. Ennek a jelentőségét magyarázgatja szapora szóval. Kéri Debreczen jelenlevő polgáraitól, ha Hajdúvármegye átírt volna hogy töröljék ezt a záradékot. Hogy a magunk telkén építhessünk? Mit mondtak volna? Szerinte a vármegye igyekezetét, hogy Debreczennek szép palotát építenek, elő kell mozdítani a debreczenieknek. A milliós rekompenciációt képtelenségnek tartja, mert ha a vármegye nem lesz, Debreczen is megszűnik. Debreczen minden körülmények között székhely marad s mivel a megyénél nehéz volna újabb határozatot hozatni, a törleést engedjék meg. Mondjuk 30 ezer forintot — rátáblázatlanának e telekre.

Dr. Magoss György: ebben az ügyben mind a két törvényhatóságnak fontos anyagi

érdekeről van szó. Ma liquidáltatva több száz-ezer korona értéket képviselne ez a telek a városra, másrészt a vármegye milliós építkezést akar foganatosítani. Ezt biztosítani természetesen találja. Itt érzelmi indokoknak nincsen helye, számítással kell megoldani a kérdést. A felajánlott biztosíték mellett a kikötési jogról lemondani nem tartja megengedhetőnek Debreczen részéről. Ha a vármegye székhely itt bármely körülményekből megszűnnék, vezessék a telekkönyvbe, hogy az akkori értéket Debreczen város köteles megtéríteni, amit majd akkor a bíróság megállapít. Nem gavalléroskodás, de tiszlet ez. Még tovább megy, mivel a vármegye időközben telket is vásárolt, tehát ezt is hozzá lehetne tenni, hogy ennek a telekrésznek az akkori értékét is megtérítse a város, még pedig bírói becsértékét. Másként nem fogjuk egymást megérteni.

A vélemények megoszlása.

Lengyel Imre kapacitálja „Gyurit“, hogy ne garaszkodjanak, hagyják helyben a vármegye kérelmét.

Dr. Nagy Gábor: Hajdúvármegye közönsége kategorice kijelentette, a visszaszállási jog törlése nélkül nem építkezik. Nem gavallériát, nem szivességet kérnek Debreczentől. A befektetésnek Debreczen veszi hasznát. Ha nem építenek, Debreczen kára. Minden további fenntartás nélkül engedélyezzék a törlést.

Dr. Tüdös János: Debreczenben rokonszenveznek az építkezés eszméjével. Hálásak is, elismeréssel is vannak a Hajdúság közönsége iránt. Debreczen nem hálátlan, nem méltánytalan a megyével szemben, de ha a megye már határozatot hozott, viszont Debreczen közgyűlése is olyan határozat előtt áll, mely megtiltja ezt a kívánt tiszta joglemondást. Ezt minden formán visszautasítanak. Itt az az érdek, hogy az egyik törvényhatóság se szenvedjen sérelmet. Ha Hajdúvármegye határozata köti a vármegye jelenlevő képviselőit, a törvényhatóságot és oly mereven ragaszkodnak ahhoz, keressenek olyan formát, mely a megye érdekét is megóvjá, viszont Debreczen részéről se történjen joglemondás. A kecske is jóllakik, a káposzta is megmarad, ha Debreczen város törvényhatósága a törléshez hozzájárul, kikötven azonban, ha bekövetkeznék a visszaszállási jognak megjelölt körülménye és feltétele, akkor Debreczen városnak joga van a felépítmény, telek bírói becsértékével azt megváltani. Ha pedig Debreczen város ezen jogáról lemondana, akkor a Debreczen által ajándékozott teleknek ekkori becsértékét térítse meg a vármegye. Ezt a megváltási formulát elfogadhatnák azért is, mert hiszen ez a helyzet legjobb meggyőződésük szerint soha sem következhetik be. Tehát szükséges, hogy mindkét egyezkedő félnek az álláspontja egyenlősítessék; reméli, hiszi, hogy ilyen megegyezés alapján megoldhatják sérelem nélkül a kérdést.

A vármegyei ügyész.

Czeglédy Mihály; itt az érzelmi momentumok nem lehet kizárni.

Dr. Fejér Ferencz: Nem is akarjuk!

Dr. Czeglédy Mihály: ezután történelmi visszatekintéssel esmerteti, hogy Debreczen város 1874-ben kimondta, mennyiben Debreczen lesz megyei székhely, székházzal ajándékozzák meg az új vármegyét. 1876-ban tisztázódott a helyzet, Hajdúvármegye megalakult Debreczen szék-

helyével, meggyőződése szerint a város akkori kikötésével csak a székhelyet akarta biztosítani, nem a jövőre gondoltak, a jelent alapozták. Védi a város közönségét, ne ragaszkodjanak ehhez a beláthatatlan időkig nem érvényesíthető jogokhoz, mert ekkor építkezni nem fognak! Nem egyetlen kapavágást sem tesznek! Ha azt a korlátozást fentartják! Mert voltaképpen mit adtak Hajdu vármegyének? Egy rozoga házat! . . . Határozottan kijelenti, ha a telekkönyvi korlátozástól nem állanak el, akkor nem építkeznek. Szerinte a Tüdös János indítványa még a Magoss Györgyénél is csiklandósabb. Egyiket sem fogadja el! A vármegye közönségét nem vihetik rá, hogy a városnak építkezzenek. Esetleg megváltási összeget határoz meg a város.

Közvetítő kísérletek.

Dr. Kőrössi Kálmán látja, hogy a két szélső álláspont egyike sem mehet keresztül. Az érzelmi momentumok mellett igazat ad a városi főügyésznek, tudniillik, hogy ez a kérdés anyagi kérdés. Az érzelmi momentum a testvéri viszonyon alapszik, ez csak megkönynyítheti az anyagi kérdés megoldását. A Czeglédy által felvetett ötlettel, szabjon a város bizonyos megváltási értéket, rokonszenvezik. Magán vállalkozóknak is adnak ingyen telket! csak tehát a testvér törvényhatósággal élesítsék ki a pénzkérdést? Ezt elveti. A legegyszerűbb megoldás az volna, hogy visszaszállás esetén az akkori bírói becsértéket térítse meg a város, ámde ez telekkönyvi akadályokba ütközik, hanem bizonyos „fix-összeg” bekebelezését, mint zálogjogot megengedi a telekkönyv is. Ezen értéket 20—25 évenként revízió tárgyává tehetnék és a viszonyokhoz képest állapíthatnák meg.

Domahidy Elemér: sajnálja, hogy Hajdu vármegye talán nem is helyesen szegezte le az álláspontját. Új vármegyházára Hajdu vármegyének szüksége van. Az egész országban nincsen még egy ilyen nyomoruságos székhely. Tarthatatlanok az állapotok. Felsőbb kormányhatósági vizsgálat is követelni fogja ennek a székháznak a kiépítését. Sajnálná az építkezés elmaradását. A maga részéről a vagyoni jogi kérdés végleges rendezését kívánja. A vármegye ajándékot kíván a várostól, viszont a város hatósága ilyen nem javasolhat a közgyűlésnek. Nem tartja célravezetőnek a Kőrössi Kálmán indítványát, hogy a kényes tárgyalásokat időközönként feljuttassák. Ez itt vagyoni jogi kérdés! Czeglédy Mihály azt mondta, csakis a magok telkére építkezhetnek! Miután ezt a város ingyen átengedni nem hajlandó. A vármegye egy új közgyűlése ismét foglalkozzék a kérdéssel s egy fix-összeget ajánljon fel a városnak. Hiszi, hogy az ilyen ajánlatot rokonszenvesen fogadná és méltányosan intézné el a városi közgyűlés.

Dr. Baltazár Dezső ajánlja a vármegye kérelmét, mert ha visszautasítják, dugába dől a terv, annyival inkább, mert a megye közönsége anélkül is ellenszenvezik az építkezéssel.

Maradjon meg a régi állapot.

Dr. Fejér Ferenc: szinte barátja a vármegyének, de a vármegyei vezető férfiak nem győzték meg az érveléssel. Nem Hajdu vármegyével, de egy harmadik ismeretlen hatalommal szemben szükséges fentartani azt a telekkönyvi kikötést. Hisz a vármegyét is biztosítja az idegen önkény ellen. Nem tudja megérteni, hogy miért kívánják a korlátozás megszüntetését? Ha csak más céljaik nincsenek? Székházat építhetnek így is! Azért maradjon meg a régi állapot! Végső esetben a Domahidy indítványához járul. Küldjenek ki bizottságot, az állapítsa meg a megváltás fix-értékét.

Elszakadt a húr.

Kovács Gyula: jó, marad minden a régin! Nem törülük a korlátozást, nem építenek székházat. Ők ezt a kérdést az anyagi kérdés kizárásával hozták felszínre! Debreczen részéről pedig mint anyagi kérdést kezelték. Ha, majd

igazolt formában megkapják az elutasítást, akkor 20—25 évig berendezkednek a régi házban. Lehet, hogy 20—25 év múltán egy alapra helyezkedik a két előjáróság. Fejezzük be a meddő értekezletet.

Domahidy Elemér egy értekezleten ily ve-reven leszegezni az álláspontot nem lehet így, mint a vármegye részéről cselekszik. Ez eldöntötte a kérdést.

Kovács Gyula: őt köti a vármegye határozata. Ezen az értekezleten csupán kapacitálni akarták egymást. Ő a megbízatásán nem mehetett túl.

Kovács József: nem Debreczen város törvényhatósága lesz az oka, ha a székház nem épülhet fel. A vármegyének helyesbiteni kell a határozatát.

Még Czeglédy Mihály, Kovács József, Lengyel Imre, dr. Magoss György szólottak hozzá a lejtőre jutott üggyhöz; azután Wessprémy Zoltán főispán sajnálattal rekesztette be a hosszúra nyult, de eredménytelenül végződött értekezletet. A mi magát a kérdést illeti, azzal még lesz módja foglalkozni a városi közgyűlésnek is a sikertelen kísérletek bejelentésekor.

A magyar politikai válság.

(Polónyi a helyzetről. — A függetlenségi pártkörből. — A nagyváradi függ. párt határozata.)

Budapest, május 3.

Polónyi Géza szombaton este a Saskörben választói előtt nyilatkozott a politikai helyzetről. A volt igazságügyminiszter hosszú fejtegetéseinek az a következtetés az eredménye, hogy a kibontakozás keresztülvitelére csak — Wekerle Sándor hivatott.

Polónyi elsőben a helyzetről festett általános képet, bírálta a függetlenségi párt magatartását, azután a bankkérdést ismertette. Itt élesen támadta a választói reform elodázásáért Andrássy Gyulát és ezzel fejezte be szavait:

— Tervbe van véve a mostani pártoknak egy közös többségbe való gyűjtése a következő programmal: a bankkérdés 1917-ig függőben marad, nyomban azután meghosszabbítatik a közös bank. Ennek a programnak az a célja, hogy a reformokhoz a felség jóváhagyását és szentesítését kieszközölje s az így létesítendő kormány semmi esetre sem átmeneti kormány. A bankkérdést ezzel a programmal az állami jegybank alapján lehetne megoldani s el kellene ejteni egyelőre a részjegybancot. Így 1911-ig meg lenne oldva a bankkérdés. A függetlenségi párt és Wekerle Sándor keressék és találják meg egymást s egészséges program alapján Wekerle vállalkozni fog az új kormány alakítására.

Május első két napja a függetlenségi körben csöndesen múlt el. Szombaton talán negyven képviselő járt fönn, vasárnap tizenöt-nél nem sokkal több. Polikáról, kibontakozásról alig esett szó.

Szombaton még volt valamelyes élénkség. A párt tagjai eleinte Holló Lajos és gróf Battyhány Tivadar alelnökökkel latolgatták a válság eshetőségeit, hét óra után pedig Justh Gyula elnök véleménye iránt érdeklődtek. A beszélgetés csöndesen folyt ugyanabban a mederben, amelyben napokkal előbb. Az a vélemény lett általánossá, hogy jelentős változás vagy fordulat a helyzetben csak a király Budapestre érkezése után, az alkalmasint szerdán kezdődő kihallgatások végén következhetik el.

Nagyváradról jelentik: A nagyváradi függetlenségi és 48-as párt vasárnap tartotta rendes évi közgyűlését Szokoly Tamás orsz. képviselő elnöklésével. A gyűlésen a párt tagjai rendkívül nagy számban jelentek meg. Ott voltak: Halász Lajos és Nadáji Károly orsz. képviselők is. Dr. Adorján Emil, s a párt h. elnöke a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

1. Sajnálattal állapítja meg a párt, hogy a nemzet többségét képező párt által támogatott kormány kénytelen volt lemondani azért, mert az önálló nemzeti bank felállításához nem volt meg az összhang. A nagyváradi párt mult

év június hó 14-én tartott közgyűléséből már feliratilag kérte az országgyűlés képviselő házat, hogy az osztrák-magyar bank 1910. december 31-én lejáró szabadalmát meg ne újítsa és 1911. január 1-ére az önálló nemzeti bankot állítsa fel. Álláspontjához a párt változatlanul ragaszkodik és a midőn halásan ismeri el, hogy a kérdést a Ház által kiküldött, bankbizottság nagy mértékben előbbre vitte, újból felir a képviselőházhoz, ismételtén kérve, hogy az önálló bankot, gazdasági függetlenségünk legerősebb biztosítékát elejteni, vagy megoldatlanul hagyni ne engedje. Felir továbbá a párt az országgyűlési függetlenségi és 48-as pártkörhöz is azíránt, hogy ha, mint valószínű, az új kormány a választói jog reformját tűzné mindenekelőtt napirendre, ezt mint pártunk sarkalatos programpontját támogatassa ugyan, de csak oly kormányt támogasson, melyben nemcsak az általános, titkos, egyenlő, de a magyarság hegemoniáját kidomborító választói jog, hanem az önálló bank létrehozatalára is meg van az összhang.

2. Abból az alkalomból, hogy pártunk vezére, Kossuth Ferenc és vezértársa Apponyi Albert gróf az önálló nemzeti bankhoz való ragaszkodásuk jelétül miniszteri tárcájukról lemondottak: a nagyváradi párt úgy Kossuth Ferenc, mint Apponyi Albert gróf iránt nagyra-becsülésének és rendíthetetlen bizalmának ad kifejezést és biztosítja őket az önálló nemzeti bankért folytatandó további küzdelmeikben lelkes együttérzéséről és odaadó támogatásáról. Elismerését és bizalmát fejezi ki Szokoly Tamás orsz. képviselő iránt.

A Debreczeni Székely Társaság közgyűlése.

(A társaság mult évi tevékenysége. — Választások. — Előkészületek a debreceni székely kongresszusra.)

Debreczen, május 3.

A Debreczeni Székely Társaság vasárnap délelőtt tartotta évi rendes közgyűlését a kereskedelmi akadémia dísztermében. A közgyűlésen Lestyán Adorján elnökölt.

Első tárgy a társaság mult évi tevékenységéről szóló jelentés volt, melyet Székely Ferenc a társaság agilis és fáradhatatlan ügyvezető elnöke terjesztett elő. Az évi jelentés adatai fényesen bizonyítják, hogy az egyesület hivatásának magaslatán áll.

Az évi jelentés érdekes adatait itten adjuk:

Az évi jelentés.

Tisztelt közgyűlés!

Nem először mutattunk rá, hogy az ország erdélyi részeiben évtizedek óta mily nyílt és titkos aknamunkát folytatnak a nemzetiségek minden ellen, ami magyar, a nemzeti eszmék, a magyar törekvések ellen és pedig, sajnos, nem épen sikertelen.

Nem először hangoztatjuk azokat a veszedelmeket, amelyek a nemzetiségek közzé ékeltek csekély számú magyarságot Erdélyben sokféle alakban és nyilvánulásaiban környezik. És ez a nemzetrontó és állambontó veszedelem a négy évtized óta tartó magyar alkotmányos uralom alatt nemhogy muló félben volna, de csodálatosképpen évről-évre egyre nőttön-nő, sőt már annyira vakmerővé és oly annyira akuttá vált, hogy már elnyeléssel, romlással és pusztulással fenyegeti a hazánk keleti határán ezer év óta őrt álló, kompakt tömegben lakó, hadi erényekben jeles, katona-voltára büszke s az erdélyi magyarság erejét képező székelységet is, mivel különösen a kivülről is támogatott, még hazafiatlanságával is tüntető és dicsekvő, az eszközökben pedig a legkevésbé is válogató, ellenben a munkálkodásban, tett-erőben és kitartásban erősebb és szívósabb oláhság majdnem akadálytalanul terjeszkedik.

Az oláh veszedelemről.

Egy emberöltő óta hangzik egyre veszkialtóbba váló segélykiáltás az erdélyi bércek

közül az államhoz, a magyar társadalomhoz, hogy az oláh tenger évről-évre mint önti el az apróbb magyar szigeteket; hogy vakond módjára mint turja fel az oláh a magyarság földjét, hogy azt terméketlenül tegye s ezzel kilakoltassa belőle régi gazdáját; nap-nap után ismétlődnek a példák, amelyek arról tanuskodnak, hogy nemtelen eszközökkel, mily alattomos módon munkálkodik a magyarság vesztére törő, Románia felé gravitáló erdélyi románság, hogy a magyar kitorja helyéből és kiragadja kezéből az ezer év óta gyakorolt hatalmat, de sajnos, mindeddig igen kevés történt a hazafiatalan elemek gonosz munkájának megállítására és megtörésére s ezzel kapcsolatban az erdélyi magyarság megerősítésére. A jelek azt mutatják, hogy mindennek nem ad hitelt a magyar közvélemény és vajmi kevés érdeklődéssel kíséri a testvérországban folyó küzdelmet, mely Erdélynek az anyaországtól való elszakításáért, a magyar hegemonia megdöntéséért foly. Innen van, hogy a székely kérdés egyben Erdély kérdése is.

Ez a felismert veszedelem volt rugója ez előtt 7 évvel a D. Sz. T. megalakításának, hogy egyrészt szolgálatába szegődjünk székely véreink és testvéreink ügyeinek és érdekeinek, másrészt pedig, hogy szélesebb körű társadalmi munkával ellensúlyozzuk elleneink gonosz törekveit, céljait és pedig nem hangzatos frázisokkal, ékesen szóló beszédekkel, hanem a haza- és vérbeli fajszeretetből fakadt tetteknek egész sorozatával. Különösen pedig az a cél lebegett szemünk előtt, mikor itt a Nagyalföld egyik metropolisában székely-társaságot mertünk alapítani, hogy szorosabb kapcsolatot teremtsünk az alföldi egy tömegben lakó, nemzetiségi kérdést csakis az irásokból ismerő színmagyarság és az ország keleti határán, ugyiszólván elszigetelten lakó székelység között; hogy ne csak hírből ismerjék egymást, hanem közvetlen érintkezést tartsunk fenn az ipar és kereskedelem eszközei, valamint a kultúra sokféle ágazatai által. Örömmel konstatalhatom, hogy dacára a majdnem leküzdhetetlen közömbösségnek, amelylyel a magyar társadalom s különösen az egy tömegben lakó magyarság a hazafias és kulturális egyesületek iránt viselkedik, a kedvezőtlen viszonyok ellenére is, székely-társaságunk itten már meggyökeresedett s hovatovább áldásosabb tevékenységét fejthet a székelység jól felfogott érdekében.

Amidőn tehát a D. Sz. T. hetedik tevékenységi évében kifejtett működésére vonatkozó jelentésemet tisztelettel előterjesztem, azt hiszem, hogy minden dicsekvés nélkül, jogos önérettel mondhatom, hogy a fentebb vázolt célt, ha nem is teljességében, de tehetségünkhöz és erőnkhez mérten némely vonatkozásában elérjük, illetve szándékainkat megvalósítottuk.

Tevékenységünknek némi eredményeképpen csupán kézzelfogható dolgokat, verőfényeket sorolok fel.

Székely fürdők gyámolítása.

Mióta Debreczenben Székely Társaság dolgozik zajtalanul, egész csendben, de hangyaszorgalommal a székelység érdekében: a kies székely fürdőket tömegesen látogatják Debreczenből fürdőző vendégek, turisták, míg azelőtt még névről is alig ismerték Borszékét, Tusnádot, Előpatakot, Szovátát, amelyek ma-holnap világfürdőkké válnak az idegenek pártolásával. Kiváló székely ásvány- és gyógyvizeknek egész tömege állandóan fogyasztásnak örvend, ugyisintén az értékesebb, célszerű, versenyképes házi iparcikknek is piacra találunk Debreczenben, amióta forgalomba hoztuk; — míg annak előtte egy fillérenyi áru cikk sem került a Székelyföldről ide; különösen pedig eredményes és messzebbható üdvös munkát végzünk azáltal, hogy szegény sorsu, kéllően iskolázott székely fiukat itten és a vidéken iparosokká és kereskedőkké képeztetünk ki s így belőlük érdemes, hasznos, munkás embereket nevelünk, annál is inkább, minthogy beigazolt tény, hogy a székely nép ipari hajlamokkal, érzékkel és izléssel bír.

Tesszük pedig ezt azért, mert a székely nép helyzetének javításán közremunkálni nemcsak hazafias cselekedet, de nekünk egyben kötelességünk is. Igaz, hogy kellő anyagi erő nélkül, több jóakarattal és buzgósággal, mint anyagi biztosíték mellett teljesítjük mindezeket. S mondhatom, hogy csekélyebb eszközökkel

nagyobb eredményt elérni aig lehetséges. Dehát hadd beszéljenek a számok.

Székely tanoncok.

Eddigélé 101, nagyobb részben székely, újabban pedig oláhlakta vidékről származó tanoncot helyezett el társaságunk itt és a vidéken, jónevű iparosoknál, akik közül kettő árva leányka. Felszabadult eddig 39 tanoncunk, kiképzés alatt áll 25, részben nem vált be, részben pedig a szülők óhajára 37 időközben hazament. A tanoncokat tanszerekkel kivétel nélkül társaságunk látja el, legtöbbjét mi ruházzuk, mert csak a legújabb időben, mióta jóhírük révén a székely fiuk kapósak lettek, hajlandók az iparosok nagyobb kedvezmény nyújtása mellett vállalni őket.

Jelentésemnek folytatását szabad legyen élőképben illusztrálnom azáltal, hogy egyenként bemutatom a jelenlevő, részben felszabadult, részben kiképzés alatt levő tanoncainkat. — Beszédesebb bizonyítékot nyújthatnak ők magok.

(A közgyűlésen jelenlevő felszabadult és kiképzés alatt álló székely tanoncok ekkor bemutatva lettek, melynek végeztével Takáts Lajos felszabadult asztalos őszinte meleg szavakban mondott köszönetet a társaságnak az elvett jókért. Ezután az ügyvezető alelnök folytatta jelentését.)

Nem szorul magyarázatra az, hosszas mégis hasznos teszünk vele a hazának is azzal, hogy művelt, érdemes iparosokat nevelünk, akikre a hazának legnagyobb szüksége van.

A társulat tevékenysége.

Végül pedig a rendnek okáért röviden felemlítem, hogy társaságunknak 33 alapító, 288 rendes, 63 pártoló tagja van jelenleg és hogy a múlt közgyűlés óta 224 ügydarabot intéztünk el, 2 választmányi gyűlést tartottunk s társaságunk képviselve volt a közművelődési egyesületek, valamint a székely szövetség közgyűlésén s hogy a legközelebbi székely kongresszus, a folyó év június havának 1. napján Debreczenben fog megtartatni és pedig egyrészt közóhajból, amely a múlt székely kongresszusokon nyilvánult, másrészt pedig Debreczen szab. kir. város tanácsának és társaságunk meghívására.

Minthogy ez a kérdés a mai közgyűlés tárgysorozatának egyik külön pontját képezi, arra társaságunk titkára dr. Deső Kálmán ur fog bővebben kiterjeszkedni.

Nem végezhetem be jelentésemet anélkül, hogy a tisztelt közgyűlés tagjaitól e helyről is és ez alkalomból is ne kérjem a székelység és vele együtt az erdélyi magyarság ügyének őszinte és igaz szívű felkarolását, mert régi okos mondás, hogy ha akarjuk a célt, akarunk kell az eszközöket is. Székely véreim pedig hallják meg és érzézik is, hogy minket fajnuk szeretete és dicsősége tart össze. Ez a fajszeretet lelkesítsen és tápláljon bennünket mint a székely ügynek vérbeli munkásait. Bár a magyar társadalom vállain sok teher nyugszik, buzgó agítást kérek mindenkitől, hogy nemes céljainkat minél jobban és eredményesebben szolgálhassuk.

Az évi jelentést a közgyűlés lelkesedéssel vette tudomásul. Valamint elfogadták a pénztári kimutatást, mely szerint a bevételek és kiadások egyforma összege 2175 korona. Ez az összeg ugyan csakis anyagi támogatást nyújt az egyesület nemes céljai kivételére és valóban inkább csak a vezetők lelkesedése és buzgalma teremtette meg az eddig elért eredményeket.

Az elnökségnek és a pénztárnoknak a felmentvényt a közgyűlés megadta, mire a választásokat ejtették meg. Egyhangulag választották meg a tisztikart a következőkép:

Választások.

Elnök: Lestyán Adorján. Ügyvezető alelnök: Székely Ferenc. Titkár: Dr. Deső Kálmán. Jegyző: Dr. Berkó Lajos. Pénztárnok: Koncz Aurél. Ellenőr: Dr. Kovács József. A választmányban beválasztottak: Balogh Zsigmond, Bartha Ferenc, Bárdos Géza, Biró Géza, Csath Zsigmond, dr. Darkó Jenő, Dávidházy

Kálmán, Donogán István, Fábján Lajos Mór, Frank Rezső, dr. Freund Jenő, dr. Jászky Viktor, Kassay Farkas Gábor, dr. Kardos Albert, Kovaliczky Antal, Kulin Imre, dr. Nagy Lajos, Oláh Károly, Polgár Zsigmond, Rontsik Lajos, Sámy Béla, Somossy László, dr. Szántó Sámuel, Serli Ede, Szávay Gyula, dr. Tóth Aurél, dr. Tüdős János, Vass János, Wolafka Antal. Számvizsgáló bizottsága tagjai lettek: Bárdos Géza, Lengyel Károly.

A pünkösztői kongresszus.

A választások megejtése után a közgyűlés a pünkösztői Debreczenben tartandó Székely-kongresszus előkészületeivel foglalkozott. A költségek fedezésére a felhatalmazást az elnökségnek megadták, majd határozatba ment, hogy a kongresszus harmadik napján, június elsején a társaság székely dalestélyt rendez a városi színházban. A dalestélyen székely származású művészek és művésznők mellett közreműködik Irsay József lelkész és képviselő dalárdája, az alsórákosi székely Emke-dalokör, mely úgy van szervezve, hogy szindarabokat, operarészleteket is előtud adni. Ez a dalokör Erdély nagyobb városaiban mindig nagy siker mellett vendégszerepell. A következő napon a kongresszus tagjai kirándulást rendeznek a Hortobágyra hol a város vendégei lesznek. Június 3-kán Sárospatakra és Tokajra terveznek kirándulást, hogy a székely gazdák tanulmányozhassák a tokaji szőlőtermelést és a borpincét.

Június negyediken a kongresszusi tagok a Tátrába randulnak ki. E kiránduláson a Debrecen Székely Társaság tagjai is résztvehetnek. Érdekes, hogy ebből kifolyólag még Kolozsvárról és más városokból is jelentkeznek a Székely Társaságba való belépésre, csak-hogy a kiránduláson résztvehessenek.

Törökországi események.

A detronizálás után.

— Távirati tudósítások. —

Konstantinápoly, május 3. Délután a szultán első titkára a portának hatti humajunt nyújtott át, amelyet a szenátorok és számos tisztviselő jelenlétében felolvastak és aztán közölték. A hatti humajunban az új szultán nagyon rózsásnak látja a jövőt.

Abdul Hamid a fogságban.

Szaloniki, május 3. Miután Abdul Hamid anyagi eszközök nélkül érkezett ide és nem volt ideje a legszükségesebbet magával hoznia, a főparancsnok intézkedésére 1000 font hitelt engedélyeztek számára szükségleteinek fedezésére. Fedhi bej, aki visszatért a fővárosba és aki a szultán őrzésével volt megbízva, állítólag magával vitte Abdul Hamid magánpénztárának kulcsait, hogy pénzt és értékpapírokat hozzon magával. Az Abdul Hamiddal való minden összeköttetés lehetővé tételének megakadályozására külön igazgatási szolgálatot rendeztek be. Egy torpedónaszád őrsz. céljából állandóan a Kis foknál levő Volla előtti öbölben, egy gőzmalom közelében horgonyozik.

Kilenc halálítélet.

A lapok szerint a hadbírósg eddig kilenc embert ítél halálra, köztük Nasim igazságügyminiszter gyilkosát. Körülbelül 200 vádlottat felmentettek. Remélik, hogy a hadbírósg két hét múlva befejezi működését.

Nyugtalanág Perában.

Konstantinápoly, május 3. Perában ma nyugtalanág volt észrevehető. Az új folyamán a tengerészeti minisztérium-

ból lövések hallatszottak. Korán reggel tűzország szállotta meg az épület környékét, magát az épületet pedig gyalogság és lovasság állta körül. Röviddel azután a tengerészeti minisztérium több épületére kitzített a fehér zászlót. Több tiszt a tengerészeti minisztériumba ment. Később néhány száz tengerészt katonai fedezettel Sztambulba vezették. Röviddel azután 2 csapatok zenész mellett visszavonultak és a lakosság élénken üdvözölte őket.

Ezen incidensre vonatkozólag az a hír van elterjedve, hogy több száz tengerészeti katona, akiknek letelt a szolgálati idejük, fellázadt és hivatkozással hazájukból érkezett levelekre, amelyek szerint ott kritikus a helyzet, elbocsájtásukat követelték, végül azonban megadták magukat az őket bekerítő csapatoknak. A fegyverletételre állítólag Miazibey szabadsághős is rávette őket.

EGYHÁZ, ISKOLA.

A két új templom helye.

Gyűlés a ref. egyháznál.

Debreczen, május 3.

A debreczeni református egyház presbyteriuma annak idején az új egyházi törvények által előírt parochiális körök szervezésének keretében elhatározta, hogy két új templomot építtet, egyiket az Árpád-térre, a másikat a Varga-utcai részre.

Ezt a határozatot már jóváhagyta minden fórum, úgyhogy most elérkezett a megvalósítás ideje. A parochiális küldöttség tegnap tartott gyűlést a két új templom helyének megjelölése végett. A gyűlésen Dicsőfi József lelkészelnök elnökölt, az előadó Somogyi Pál főjegyző volt.

A küldöttség az Árpád-téri templom helyére végleges határozatot hozott. Aczél Géza városi főmérnök ugyanis már helyszínrájakat is készített és ezek közül a küldöttség az első számú helyszínrájakat fogadta el, mely szerint az új templom a Hadházi ut és az oda torkoló utcák tengelyébe fog esni.

A Varga-utcai templom elhelyezésének kérdése még függőben maradt. Ez irányban a küldöttség úgy határozott, hogy megkeresi a városi tanácsot: küldjön ki a város részéről öt tagot, kik az egyház részéről kiküldött öt küldöttségi taggal együttesen állapítanak meg az új templom helyét, melynek közmegegyezésre való megválasztása nagyon nehéz kérdés. Az építkezés azonban ezáltal halasztást nem szenved, mert a kiküldöttek záros határidőn belül teszik meg javaslatukat.

Mott János Debreczenben. Szombaton illusztris és neves vendége volt a debreceni főiskolának. Mott János, a diákok keresztény világszövetségének titkára jött Debreczenbe és az ifjúságnak tartott előadást a világszövetség céljáról, a tanuló ifjúság nemesítéséről. Mott János Canadából jött Magyarországra, hol két hetet tölt. — Egyet a fővárosban, egyet a vidék főiskoláiban. Mott János valósággal kulturmissziót teljesít, életét az ifjúság jobbra, nemesebbé tételének szenteli. Eddig már 40 különféle országban járt s több mint 2000 helyen tartott felolvasást, mindenütt oktatta, tanítva. Mott János, kit a debreceni ifjúság nagy óvációkkal fogadott, szombaton este utazott el Debreczenből.

44 zeneművész Debreczenben.

A budapesti filharmonikusok megérkezése.

Debreczen, május 3.

Magyarország első és a világ egyik legkiválóbb művészársasága, a budapesti filharmonikus társaság ma kedden délben városunkba érkezik.

Negyvennégy vendég még ha szürke hétköznapi alakok volnának is valamenyien jelentős dolog volna. Ezek azonban nemcsak, hogy nagynevű művészek is, hanem legfőbb, legnagyobb büszkesége a magyar művészetnek.

E zenekarnál (melynek élén Kerner István áll) jobb nincs, tökéletesebbel nem dicsekedhetik egy világváros sem. Most e 44 művész igazi bohémekhez illő nemes és tiszteletreméltó önzetlenségében eljön hozzánk olyan anyagi viszonzószolgálatért, mely szóra sem érdemes, eljön, hogy terjessze a kultúrát, a zenekultúrát azon a téren, melyen leghatalmasabb a zene; Zenekarral.

Az ország első baritonistája: Takács Mihály szintén lejön.

Debreczen intelligens közönségéhez jöttek ők és Nyiregyháznál kívül soha más vidéki városban nem voltak 50 esztendei fennállása óta. Este a hangverseny után társasvacsera lesz vendégeink tiszteletére.

HIREK.

A budapesti filharmonikusok.

Takács Mihály, Kerner István,
Szendy Árpád.

Debreczen, május 3.

Debreczen művelődése történetének egyik legfényesebb lapja fog beszámolni arról a nagy eseményről, hogy a magyar zeneművészetnek legnagyobb büszkesége: a budapesti filharmonikus társaság városunkba hangversenyt ad.

Az illustis művészársaságot ünnepelesen készül fogadni városunk közönsége. Délben 12 órakor érkeznek Nyiregyháza felől, hol tegnap tartották harmadik évi hangversenyüket.

A koncertre városunkba érkezik Szendy Árpád orsz. zeneakadémiai tanár is, művének meghallgatására. A hirneves zeneművészt ovatiokban készülnek részéssíteni nagyszámú tisztelői.

A hangverseny után a vendégek tiszteletére társas vacsera lesz a „Bika“ szálló éttermében, 4 korona részvételi díjjal. A résztvenni szándékozó urak és hölgyek Csáthy Ferenc könyvkereskedésében ma délig válthatják ki a vacserajegyet.

A hangversenyre jegyek esti 7 óráig Csáthy Ferenc urnál, azontul a pénztárnál válthatók. Ülőhely 5 korona, állóhely 2 korona.

Jog- és pénzügyi bizottsági ülés.

— Meghívás. —

Debreczen, május 3.

A jog- és pénzügyi bizottságnak az 1909 évi május 4-ik napján, kedden délután 3 órakor a városháza kis termében ülést tart. Az ülés tárgyai:

1. Folytatólagos tárgyalása a Debreczen

sz. kir. város téglá- és cserépgyár vállalata külön kezeléséről szóló szabályrendelet-tervezetnek.

2. Az iparos ifjúsági önképző-egylet segély iránti kérvénye.

3. Az Ungvári-féle szőlőskert birtokosainak kérelme kertségi szabályrendelet jóváhagyása tárgyában. (Megjelenik a „Város“ c. lap folyó hó 1-ik számában.)

4. A világítási bizottság előterjesztése az utcai ivlámpák kicserélése és az előállított gáz minősége tárgyában.

5. Az első debreczeni gőzcukorka gyár kérvénye közgyűlési határozat módosítása iránt.

6. Egyéb esetleges folyó ügyek.
Debreczen, 1909 május 1.

Vecsey Imre,
főjegyző, biz. elnök.

— Oláh Károly hazaérkezett.

Oláh Károly városi tanácsos a pöstyéni fürdőkuráról haza érkezett. A városi kulturügyek ezen érdemes, lelkes vezetőjét örömmel üdvözöljük itthon. Hála Istennek az egészségi állapota is javult Oláh Károlynak.

— **Nagybeteg igazgató.** Résztvétel értesülünk, hogy Csáky János, a városi közbizottság igazgatója súlyos beteg.

— **Ülések a városházán.** A városházán erősen működnek a bizottságok. Ma délelőtt 10 órakor a villamos vasúti bizottság délután három órakor, a jog- és pénzügyi bizottság négy órakor, a szegényügyi bizottság május 6-án, a gyermekvédelmi menhely helyi telep-bizottsága tart ülést.

— **Rubos kapitány temetése.** A 39-ik gyalogezred rokonszenves kapitányát, a Debreczenben tisztelt és szeretett Rubos Vince cs. és kir. századost nagy részvét mellett temették el vasárnap délután. Kivonult a diszcsapat. A tiszti küldöttségek és a polgárság ezrei. — Az elhunyt kapitányt Vár-utcai lakásáról temették el.

— **Az új jegyepárok.** A múlt héten Debreczen területéről a következő eljegyzéseket jelentették be az anyakönyvi hivatalban: Medve István—Szabó Erzsébettel, Kiss József—Szegő Annával, Silberstein Benjamin—Klein Erzsébettel, Porczál János—Matuz Ilonával, Montlika András—Blágó Máriával, Seregi Miklós—Bánki Ilonával, Szilágyi Gábor—Tóth Juliánnával, Székely János—Valádi Juliánnával, Rácz Sándor—Kübecher Annával, Kiss Gyula—Gaál Rozáliával, Horog János—G. Nagy Erzsébettel, Bujdosó Gábor—Pálfi Juliánnával, Nagy Géza—Mészáros Margittal, László Zsigmond—Schwarz Margittal, Porcsin Antal—Tóth Lidiával.

Menyasszonyi kelengyék, valamint női divatáruk legjobb minőségben, szabott áron beszerezhetők Szépe Lajos üzletében Kossuth-utca 5.

— **Az utszélről.** Debreczenben nyomtak már bibliát. Nyomtak itt kártyákat is. S ma bizony alighanem többen forgatják a kártyát, mint a bibliát. Azért csodálom, hogy a debreceni kártyagyár megbukott! Ha már meg is bukott? Az érdekltségek még részvénytársaságot nem hoztak össze egy új gyárnak az alapítására? Csodálom. Ezennel felvetem az eszmét s néhány jellemző dolgot közreadok a debreceni kártyás világból.

A játékosnak jó debreceni kártyás nyelven „buentér“ a neve. — Ne tessék mindjárt rosszra gondolni! A „pointeur“-t ejtik ki így a zsiros nyelvű debreceni kártyások.

Tehát — buentér!

A sok beszédnek nem barátja a kártyás. Ime jellemzésül:

— Ne beszélj!

— . . . .

— Üljk le!

— . . . .

— Huzzik egyet!
 — Tegyük, amennyit akar!
 — Nyerjük, ha tud! . . .
 — Ha azután a „buentér“ asztalhoz telepszik, következnek a buzdítások:
 — Csak a szívt! Csak a veséjít tegye oda . . .

Persze, ezt képletesen kell értelmezni! Hol őt, hol tiz korona értéket képvisel ez a kártyás szív, meg a vese.

Megtörténik, hogy a „buentér“-nek „nem jár“ a kártya és az érdemes „buentér“ dohog a balszerencséjére. Ilyenkor szokták vigasztalni:

— Vigyázzik, hogy le ne csurgassa magát! . . .

Mondjuk, hogy az atyafi még beljebb mászott a balszerencsébe. Eluszik az utolsó koronája is. Kókadtt orral törekszik kifelé. No, ne sajnálkozzon felette senki. Nem engedik el bucsuzás nélkül a többi „buentér-cimborák“.

— Bocsássik meg, hogy ki nem klsirjük! . . .

Ha pedig *letörten* is marad az illető, vidámitására felemlítik, hogy „a legszebb játékosból lesz a legszebb gibic!“

Annak már rendben van a szénája, aki azt ki meri mondani:

— Hagyja el, kirem! Én se' nem nyerek! Se' nem veszitek.

Némelykor a zenekarok tagjai is (ifju csehek, németek, Fáraó népéből egyiránt) beleelegyednek a játékbá. A *gibicek* kartömege ilyenkor mondja:

— Die Musik spielt auch! . . .

Azonban óriási, mondhatni *áthidalhatatlan* különbség van a *játékos világ* oszlopai között.

A főuri rendet a „buenterek“, bankosok, szóval a kártyások képezik. Ezeknek még a *gibicei* is tekintélyek, bárha nem is mindég vassalt a nadrágjuk.

Második helyen a *dominó-játékosok* és *dominó-gibicek* következnek. Mint csak az alsóház tagjai politikai közéletünkben.

A pária osztályt, a jog és tekintély nélküliek sarokba huzódó, szárazkörtört nyelegető csoportját a *sakkjátékosok* alkotják. Pincér, kávéfővállról beszél velők. A kassza-tündér kisasszonynak sincs számokra merengő tekintete, csábos mosolygása. És mégis kerülnek még *sakk-gibicek* is! Ha rájuk gondolok, remegve teszem félre a tollat!

— **Házasságkötések.** Az elmúlt hét folyamán Debreczen város területén a következő házasságkötések történtek: Gula Lajos—Kovács Máriaival, Kulcsár Gábor—Szepesi Máriaival, Szobonya István—Szobonya Erzsébettel, Uray Árpád—Márkus Eszterrel, Pásztor György—Magyar Juliánnával, Máthé László—Nánássy Kamillával, Szabó Bálint—Szatmáry Juliánnával, Erdöss István—Czsebe Erzsébettel, Szepesi Sándor—Vizer Erzsébettel, Silágyi Dezső—Sólyom Juliánnával.

— **Pályázatok a városnál.** Debreczen városnál halálozás folytán több állás üresedett meg, míg a vízműfelügyelői állás ujonnan szerveztetett. Az állásokat a májusi közgyűlésen

fogják betölteni. A pályázatok május elsején jártak le. Pályáztak a városi vízművek felügyelői állására: Barabás Géza és Beliczay Tamás Budapest, Bilecz József Povlosz, Biró Sándor Kolozsvár, Emmer Géza Pancsova, Friedmann Ábrahám Budapest, Lukács Jenő Miskolc, Haty Kálmán Debreczen, Edvi Illés István Budapest, Kovács István Budapest, Magyar Lóránt Debreczen, Molnár Aladár Budapest, Móricz Ferenc Kolozsvár, H. Nagy Ervin Debreczen, Pusch Konrád Budapest, Szlovák Jenő Zsolna, Tótszer Ármán Budapest, ifj. Török Gábor Debreczen, Trocsányi László Pozsony; a városi erdészi állásra: Früsztök László Munkács és László János erdőmérnök-jelölt Nagyenyed; a számvevőségi számtisztai állásra: Kovács Ferenc Tiszakaraván, Szűts Gusztáv és Veres Sándor debreczen; az adóki-vevői állásra: Papp István, Kranitz Károly, Kovács Ferenc, Károlyi Ferenc, Kovács Dezső, Kovács Gábor, Kovács László, Nagy Gyula, ifj. Pál Péter, Radetzky Albert, Szerető István, Tóth Imre; az esetleg megüresedő irnoki állásra: Szerető István, Tóth Imre, Radetzky Albert, ifj. Pál Péter, Kovács László, Kovács Gábor, Kovács Dezső, Papp István, Bruckner Imre, Boros Ferenc, ifj. Széll István és Kiss Kálmán.

— **Házasság.** Mocsári László ref. tanító és Szabó Olga urleány házasságot kötöttek 1909. május 1-én.

— **A vármegyei közgyűlés előkészítése.** Ma délelőtt az állandó választmány ülést tartott Wespriény Zoltán főispán elnöke alatt. Kérvényeket, átiratokat és községi ügyeket láttak el javaslattal.

— **A sorozó-bizottság javaslata.** A sorozó-bizottság tagjai ma délelőtt meglátogatták a városi katonaiügyi osztályt s mindent a legnagyobb rendben találtak. A tagok, kik között a polgári részről Vecsey Imre főjegyző és Szabó Kálmán tanácsnok, katonai részről Jancsula alezredes, Kovács őrnagy és Zivuska főhadnagy voltak jelen, a legnagyobb meglepésüket fejezték ki a mintaszerű kezelés felett.

— **Öngyilkos csizmadiamester.** Vasárnap reggel arról értesítették a rendőrséget, hogy a Homok-utca 45 szám alatt Nagy János csizmadiamester felakasztotta magát. A rendőrség részéről Komlóssy kapitány, dr. Balkányi Ede orvos mentek ki a helyszínre. A ház egyik udvari szobájának ajtószarkán találták felakasztva Nagy Jánost. Az orvos megállapítása szerint a halál órák előtt következett be és valószínű, hogy Nagy János még megelőző este akasztotta fel magát. Az asztalon egy levelet találtak, mely így szól: „Kedves testvéreim és gyermekeim! Bocsássatok meg, már tovább nem vihetem, Isten veletek, legyetek boldogok! A házbérből 60 krajcár fenn van.“ Az öngyilkosságot Bőr János házigazda és Szombati József lakó fedezték fel, mikor reggel fel akarták költeni Nagy Jánost, hogy költözködjön ki a lakásból. Valószínű, hogy a szerencsétlen embert az anyagiakért való küzdelem és betegsége vitte a sirba.

— **Uj gazdakör.** Balmazújvárosan gazdakör alakult, mely vasárnap tartotta alakuló közgyűlését. Elnök lett Posta János, jegyző Lechner János. A közgyűlésen a debreczeni gazdakör Rácz Lajos titkárral, Mike Ferencz és ifj. Kertész István tagokkal képviseltette magát. A közgyűlést díszes bankett követte.

— **Megjutalmazott gondozók.** A belügyminiszter értesítette a tanácsot, hogy Menyhárt Lajosné 20 koronával, Csollák Györgyné 15 koronával, Nyilas Istvánné 10 koronával jutalmazta meg és Barcza Lajosné elismerő oklevéllel tüntette ki azért, hogy a hozzájuk elhelyezett lelencgyermek nevelése körül kiváló buzgalmat fejtettek ki. A megjutalmazottak jó példaként állhatnak azok előtt, akik emberbaráti kötelességükről megfeledkezve, a gondjaikra bízott gyermekeket elhanyagolják.

— **Gyomorhajókat,** étvágytalanságot és emésztési zavarokat a közkedveltségnek örvendő **Ferenc József**-keserűviz rövidesen megszüntet. Hatása gyors és biztos minden kellemetlen melléktünet nélkül. Előrehaladott koru egyéneknek már 8 napon át 3 evőkanállal véve maradandó gyógyulást eredményez. A „Ferenc József“-keserűviz négy világrészben tiz aranyéremmel lett kitüntetve.

— **„Krisztus-e avagy Darwin és dr. Dodel?“** cím alatt Koczó Sándor kecskeméti mérnök egy füzetet adott ki, melyben népszerű nyelven meggyőzően vitatja, hogy a természet-tudomány, amelynek fejlődését köszönheti: a bibliával ellentétbe nem jöhet. A könyv ára 1 korona. Kapható Antalfy József könyvkereskedésében.

— **Beszél ön angolul?** Könnyen megtanulhatja. Miss Isabel Lewis jutányosan ad leckéket felnőtteknek. Lakás: Csapó-utca 59. szám.

— **A Korona Takaré- és Hitelszövetkezet** hivatalos helyiségét Piac-utca 9. szám alá, az emeletre helyezte át.

— **A legjobb ízű aromás pörkölt kávé** Félegyháznál kapható. Villanyüzemű kávé pörköldé a kirakatban Piac és Miklós-utca sarok.

— **Uraktól levett** ócska ruhákat igentisztességes árban vesz Rösenberg Béni Debreczen Bádogos-utca 1.

— **Mentze Henrik** áruházában a legjobb minőségű fésűk, fésű készletek, fejbiszek, hajtűk, illatszerek és szappanok, olcsó szabott árak mellett kaphatók.

— **Valódi angol és solingeni acél zsebkések, ollók, borotvák, borotváló készülékek és kellékek** beszerzésére legjobban ajánljuk Mentze Henrik áruházát Kosuth-utca 4-ik szám.

Midőn üzletemet végkép feloszlatom, felkérem a m. t. vevőközönséget, hogy raktáromon levő összes áruk olcsóságairól személyes meggyőződést szerezni kegyeskedjék, tisztelettel Bartha Kálmán. A raktár egy tömegben is eladó!

— **Tajtékpipák,** acélhangu hermonikák, cipők, csizmák, kézi és ládakofferek és piaci táskák a legolcsóbb árban szerezhetőek be a „Munkás bazár“-ban Bádogos-utca 4. szám.

SZINHAZ.

Vizvári Mariska vendégtájkái.

Figaro házassága.

A vasárnap esti előadás úgy a direkciónak, mint a közönség tudtán kívül jubiláris előadás volt. Épen százhuszonöt éves ez a darab. 1784-ben adták először Párisban. És még sem avult el. Friss komikai ereje, ügyes fölépítése, remek alakjai ma is élvezhetővé teszik. A vendégművésznek hálás, neki termett szerepre talált benne. Alakításáról nagyobb dicséretet nem mondhatunk, mint hogy a szerző, Beaumarchais sem képzelhette el Figaro menyasszonyát másnak, mint akinek Vizvári Mariska bemutatta. Elmés, kicsit kacér, hegyesre köszörült nyelvű, tréfára mindig kész szobalány a Vizvári Mariska Zsuzsija, besugározva azzal az üde, fiatalos bájjal, mely a művésznek egyéniségének leg-sajátabb vonása.

Figarót, a darab főmozgatóját *Zilahi* adta művészi erővel, de — valaminek a híjjával, ami nagyon sokat rontott az élvezetünkön. Fi-

Tavaszi öltönyt, felöltőt, színes mellényt legszebben tisztít

HRABÉCZY.

Gyár és főüzlet Szóchenyi-u. 42.

Fióközlet Csapó-u. 28.

garot vagy tökéletesen biztos szereptudással lehet adni, vagy sehogy. Azok a szellemes ötletek, villámgyors fordulatok teljesen vesztik, ha akadozó nyelvvél mondják el őket. Az utolsó felvonás bekezdő nagy monológja, a vigjáték legszebb darabja, teljességgel hatás nélkül maradt. — Pedig Zilahi mondta el s egy tenyér sem mozdult. Nem ártana gondolkodni felőle, hogy miért?

Az előadás egyébként is a készületlenség hatásával volt ránk. De ez nem a szereplőkön mulhatott, mert a társulat java része lépett sorompóba, *Ternyei* (Almaviva gróf) a töle megszokott gondos, kidolgozott alakítással, *Gazdy* (Rozina) kissé modorosan, de sok igyekezettel, *Gerő* Ida (Marcelina) kacagtató komikummal a darab elején, a megfelelő érzelmességgel a darab végén, szóval úgy játszott, ahogy a szerepe megkívánta. Tehetségét dicséri, hogy ennek a szerepnek nem kicsinylendő nehézségeit könnyedén győzte. *Huzella* (Cherubin) *Gyöngyi* (Bartholo) *Ligeti* (Bazilio) és *Ferenzi* (Békebíró) játékkukkal szintén rászolgáltak az elismerésre.

Cs.

Vizváry Mariska bucsufellépte.

Két előadásról.

Vizváry Mariska, aki anynyi kedvesen feledhetlen szép színházi estét szerzett nemes művészetével a debreczeni közönségnek, tegnap este bucsuzott el a „Fátum“-beli Kovács Erzsike szerepében.

Csodálatosan sokoldalú a *Vizvári* Mariska művésze. Míg például a szombaton előadott „Váljunk el“ Cypménje valóságos mozaikja volt a derűs színeknek, karakteresztikus, sok helyen finoman pikáns művészi ötleteknek, melyekkel mesteri módon aranyozta be Szalánának ezt a szeniális női alakját, addig tegnap este drámai művészetének közvetlenségével, keresetségével ragadta el a közönséget.

A „Váljunk el“ szereplői közül nagy gyönyörűségünk telt Zilahy Gyula művészi alakításában, mely kellő készültség mellett oda illelt a Nemzeti Színház színpadára. Méltó partnere volt a vendégművésznőnek és Zilahynak *Bérczi* Ernő az udvarló szerepében.

A Fátum előadásának szereplői *Ternyei* Lajos, *Hahnel* Aranka, *Bérczi* Ernő a régiiek voltak. Új volt az ezredes szerepében *Kemény* Lajos, aki dicséretreméltóan felelt meg hivatásának, *Lugossy* Béla és *Krasznay* Ernő, akik mindketten hozzájárultak az előadás sikeréhez.

Vizvári Mariskát mindkét estén valóságos ünnepléssel a közönség s a zsufolásig megtelt nézőtér igazolta, hogy mindenkor kedvesen látott vendége lesz a debreczeni színháznak.

— yz. —

* **Solymosi Elek vendégjátéka.** A kitűnő művész két estén át fog színházunkban fellépni és pedig két legjobb szerepében. Első este szerdán „Tót lány“ Misó szerepében, második este *Gerő* K. kitűnő énekes bohózatában „Próbaházasság“. Szikora szerepében. Ez estén éneklő *Solymosi* a híressé vált „Kossuth“ couplét is, mely annak idején még tüntetésekre is adott alkalmat.

* **Ternyei Lajos Budapesten.** Szintársulatunk kedvelt művészt, *Ternyei* Lajost az Országos Színészegyesület meghívta a mai napon tartandó tanácsülésre. A művész *Ternyei* ennek folytán ma reggel Budapestre utazott.

* **A színész-baka.** Aszfalton és színház környékén feltűnést keltett ma egy borotvált képtű, öles nagy 39-es baka. Szilágyi Erő, a szintársulat rokonszenves, népszerű tagját (Angol Királynőtől a színházig, — színházról az Angol királynőig! . . .) hívták be 13 napos feyvergyakorlatra. Már az első napi fellépte után annyira bevált katonának, hogy egy a magasabb katonai körök, (értsd: az őrmester urúkat!) mint Bombay Gusztáv szakképeleménye

szertint a Szilágyi marsallbotja a *borjuban* (értsd: tornister) van — *elrejtve* . . . Csak rajta fog mulni, hogy a *bojtot* is kiérdemelje hozzá.

Regény az életből.

Vértelen családi dráma.

Debrecen, május 3.

A Szent Anna-utcai róm. kath. templomban nagy riadalom volt vasárnap délelőtt. — Egy asszony hirtelen összeesett, a jka tajtékot túrt és önkivületi állapotban vergődött a közvezeten. A templomban levők azt hitték, hogy az asszony megmérgezte magát s rögtön orvost hívtak. Dr. *Derekassy* István első s eglyben részesítette az asszonyt és a mentőkel beszállította a kózkórházba. — Itt a beteg magához tért és elmondotta, hogy *Pálóczi* Miklósnénak hívják. A templomban rosszullet fogta el és ezért esett össze. Mérget egyáltalában nem vett magához.

Az orvosi vélemény szerint is, az asszony tényleg nem mérgezés, hanem hiszterikus rohamok következtében vesztette el eszméletét. Mindezek dacára azonban gyanusnak tünt fel a dolog, mert az asszonynál egy hatlötü töltött revolvert találtak. Ebből a kózkórház gondnoksága azt következtette, hogy az asszony mégis öngyilkossági szándékot táplál, emiatt jelentést tettek a rendőrségnek, honnan *Mile* Pál rendőrkapitány ment ki az asszony kihallgatására.

Pálóczi Miklósné a rendőrkapitány előtt a következő vallomást tette:

— Nyolc évvel ezelőtt mentem férjhez. Férjem, *Pálóczi* Miklós gazdálkodó volt. Kezdetben boldog házasságot élünk, de minden megváltozott, mikor férjem vendéglősnek ment a *Büdszentmihály* mellett levő *Egyházerdő-fürdő*-be. Itt ketten nem bírtuk a sok dolgot és magunkhoz vettük 21 éves hugomat. Férjem halálisan beleszeretett hugomba és pár hónapi viszony után megszöktek Nánásra, engem egyedül, a legnagyobb nyomorban hagyva. Fűhöz-fához kapkodtam, de nem kaptam sehol sem foglalkozást. Még csak az kecsegtetett remény-nyel, hogy a kózkórházban kapok ápolónői állást. Azonban ez sem sikerült és már betevő falatom sem volt. Ekkor elkeseredésemben elhatároztam, hogy megvállok a megunott élettől. Revolvert vásároltam és vasárnap a déli vonattal ki akartam utazni *Böszörménybe*, hogy anyám sírján agyonlövöm magam. Elutazásom előtt még utoljára be akartam térni a templomba imádkozni, de ettől a sok izgalomtól, hisztérikus görcsök vettek erőt rajtam és elvesztettem eszméletemet. A többire nem emlékezem. Megjegyzem, hogy attól is félttem, hogy férjem, hogy megszabaduljon tőlem, mérényletet követ el ellenem, azért is mindig hordtam magamnál valami védőeszközt.

Az elkeseredett asszonyt egyelőre a kórházban tartják, nehogy valami kárt ne tegyen magában.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, május 3.

Buzakinálát mérsékelt, vételkedv csekély. Nyugodti rányzat mellett 12000 métermázsa került forgalomba 5 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonanemek nyugodtak. Idő: változó.

Buza májusra	13.97—98
Buza októberre	11.85—86
Rozs májusra	—
Rozs októberre	9.34—35
Zab májusra	—
Zab októberre	7.56—57
Tengeri májusra	7.65—66
Tengeri júliusra	7.87—88
Repce augusztusra	14.80—90

TÁVIRATOK.

Wekerle contra Polónyi.

Wekerle nyilatkozata.

Budapest, május 3. *Polyónyi* Gézának a *Saskörben* a szombaton mondott beszédére vonatkozólag *Wekerle* egy újságíró előtt a következőket jelentette ki:

Senkinek sem mondtam, hogy egyáltalán miniszterelnök maradok, kiváltképpen azt sem, hogy a függetlenségi pártból alakult kabinet élén a kormányzást elvállalom. Továbbá sem az alkotmánypárt, sem *Andrássy* személye ellen soha sem nyilatkoztam és a választójog kérdésében épp úgy, mint a kabinet valamennyi tagja szolidarisan elfogadtam *Andrássy* álláspontját és csak sajnálhatom, hogy nyilvánosság előtt tudtomon kívül nyilatkozatok tételnek nevében, melyekből éppen ellenkezőjére lehet következtetni és amelyek nem alkalmasak arra, hogy a szükséges egyetértést támogassák, melyre viszonyaink között nagy szükség van, hanem sokkal inkább, hogy újabb félreértés alapjául szolgáljon.

A szociálisták tüntetnek a király érkezésekor.

Budapest, május 3. A szociáldemokrata pártvezetőség elhatározta, hogy holnap a király érkezésekor nagy tüntetést rendeznek az általános választójog mellett.

Kormány férfiak tanácskozásai.

Budapest, május 3. *Wekerle* Sándor miniszterelnök ma a kereskedelmi miniszteriumban hosszasan tárgyalt *Kossuth* Ferenczcel, majd *Apponyival* és *Justhal* a kibontakozás dolgában.

Regény-csarnok.

83.

Regény.

A nagy rejtély.

— Legyünk türelmesek féltékenysége iránt, hisz tudjuk, hogy meg nem érdemeljük. S ily türelmes nyugalommal türte elejétől fogva mind végig neje szenvedélyes kifakadásait.

Az ellentétes vizsgálat alatt, legfőbb érdekeltiséget keltett egy kérdés, mely vége felé tanuhoz intéztetett. Miután az államügyész arra emlékeztette, hogy esküvel hitelesítette nevét, mint „*Beaully* *Heléna*“, azt kérde tőle:

„Egy „*Heléna*“ névvel aláírt, és vádlott-hoz intézett levél olvasatott fel az esküdszék előtt. Nézze meg kérem. Kegyed-e e levél írója?“

Mielőtt tanu válaszolhatott volna, a bírói kar dekánja óvást tett e kérdés ellen. A bírák az óvást támogatva, a kérdést eltiltották. Ezután *Beaulyné* visszavonult. Igen észrevehetőleg megzavarodott a levél említésére és keze remegett, midőn átvette azt. A hallgatóság igen különbözőleg értelmezte ezen elárukt felindulást. Egészen véve azonban *Beaulyné* bizonyítékai, az anya vallomásai által előidézett s vádlottra előnyös benyomást ténogatták és emelték.

A következő tanuk mindketten hölgyek, és az elhunyt *Macallan* *Eustacéné* iskolatársai, az érdek egy új német ébresztők az esküdszékben és hallgatóságban. Általuk találtatott meg a tanubizonyítékok láncolatának azon egy láncszeme, mely eddig hiányzott.

Az első hölgy kijelentette, hogy *Macallan* *Eustacéné*val beszélgetve, említést tett *arsenicumról*, mint elismert és hathatós gyógyszerrel, mely az arczbőr tisztátalanságát legbiztosabban eltávolítja. Ő maga ugyan soha nem használta, de olvasott róla, hogy a styriai parasztnők *arsenicumot* esznek, minek következtében arczszinük megtisztul, a bőr gazdagabb szinezetet nyer, s az egész test egészséges testnek látszik. Határozottan megesküdött rá, hogy úgy v mint az most az esküdszék előtt mondta el, úgy említette az olvasottakat az elhunyt nő előtt is.

A második tanu, ki az első tanu által említett társalgásnál jelen volt, ezen első tanu

bizonyítékát minden részletében támogatta és hitelesítette, egyúttal hozzátéve még azt is, hogy ő maga szerezte meg, Macallan Eustacéné kívánatára, a kérdéses könyvet, mely a styriai nép között szokásos mireny-evést és annak erepményét tárgyalja. E könyvet tanu sajátkezűleg tette postára Macallan Eustacéné számára.

Csak egy megtámadható pont volt e különben igen világos és döntő bizonyítékban s azt azonnal felderíté az ellentétes vallatás.

A két hölgy egymásután kérdőre vonatt, vajjon Macallan Eustacéné valaha említést tett-e előttük azon szándékáról, hogy mirenyt szerezze, általa arczszínét javítani kívánja. Mindkét hölgy e kiválóan fontos kérdésre „Nem“-el felelt. Macallan Eustacéné a gyógyszerrel hallott s megkapta a könyvet. De saját jövődobbeli szándékairól szót sem szólt. Mindkét hölgyet felkérte, hogy az említett társalgást titokban tartsa — s itt végződött az ügy a három nő között.

Nemcsak ügyvédi szem vehette észre azon végzetes hiányt, mely itt a védelmi bizonyítékokban felmerült. Minden értelmes ember beláthatja, hogy vádlott tisztességes felmentése attól függ: világosan ki lehet-e deríteni, miképp jutott neje a mireny birtokába, vagy pedig vádlott neje saját határozott kívánságára szolgáltatta e azt kezébe. Mindkét esetben vádlott ártatlansági nyilatkozata még oly érvényes bizonyítékokra szorult, melyek, ha mindjárt nem volnának is közvetlen bizonyítékok, még is oly világosan szólnának vádlott ártatlansága mellett, hogy az előtt minden értelmes és becsületes embernek meg kellene hajolnia. Megkerül-e még e bizonyíték? A védelmi tanács nem jutott e már kuforrásainak fenekére?

A zsufolt terem halgatósága lélekvesztett várakozással nézett a következő tanu megjelenése elébe. A jól értesült egyének között susogva keringett a hír, hogy az esküdszék most látni és hallani fogja vádlott régi barátját, kiről már többször volt szó a bünpöri tárgyalás folyamában „Dexter ur“ név alatt.

Rövid szünet után egyszerre izgalom és nyugtalanság támadt a halgatóság között, s a meglepetés és kíváncsiság elfojtott felkiáltásai voltak hallhatók. Ugyanazon percben, a kikiáltó tanut néven kiáltá még pedig ezen feltűnő néven:

„Miserrimus Dexter!“

XX. FEJEZET.

A bünpöri tárgyalás vége.

Az új tanu kikiáltása a halgatóságban hangos nevetést idézett elő, mely nagyrészt valószínűleg sajtáságos nevének szólt; különben a tömeg azon ismert sajtáságának is volt tulajdonítható, mely nagyérdékű perczekben örömmel ragadja meg a legcsekélyebb mulattató tárgyat is, mely izgatottságát szórakoztatja. A tanács szigorú megfeddése rendet csinált a halgatóságban. Az ítélő főbíró kijelenté, hogy a teremben „rendet csináltat“, ha a tárgyalás ismét félbeszakittatik.

A beálló néma csend alatt, mely e jelentést követé, megjelent az új tanu.

A tömeg szétvált, helyet adva az új megjelenésnek, s ekkor egy sajtáságos, megdöbbenő látvány merült fel; a szó szoros értelmében egy férfi-fele keréken járó székén csaknem nesztelenül közeledett az esküdszék felé. A takaró, mely székére borított, lecsuszott róla, míg a tömegem keresztül hatolt. Ennek hiánya kitétte az általános kíváncsiságnak egy emberi lény fejét, karjait és felső részét, mely végkép meg volt fosztva az alsó tagoktól. Mi ez iszonyi megcsontitást még hatásosabb és szomorubbá tette, az volt, hogy a szerencsétlen nyomorék felső teste és arca feltűnően szép volt, s ritka aránnyal bírt. Husszu, selymes, fényes és gesztenye szín haja oly vállakra hullámozott alá, melyek az erő és kellem tökélyét ábrázolták. Arcza ragyogott az eleveségtől és szelentől. Nagy, mandula metszetű kék szemei és hosszudad, finom fehér kezei, olyan szépek voltak, mint a legszebb női. Csaknem elpuhultnak látszott volna, mellének ritka fejlettsége nélkül, melynek férfias jellegét gyönyörű, husszu szakállia és bajusza még emelték. Soha sem bánt el a természet ily mostohául szebb fejjel és szebb testtel! Soha sem követett el kegyetlenebb tévedést, vagy gonoszabb hanyagságot! mint ezen ember teremtése esetén!

Meghiteltetett, természetesen székében ülve. Elmondva nevét, meghajtotta magát a bírak előtt, engedelmet kérve, hogy bizonyítékait megelőzőleg néhány magyarázó szót mondhasson.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

A titokzatos leánya című hír, reklám újdonság volt. A kiadóhivatal megállapított díjért szokta közölni az ilyesmit.

M. Megkésve érkezett az értesítés. Vasárnap különben sem jelent meg lapunk.

A kiváló bőr- és Műhalmos gyógyforrás

SALVATOR

Vese- és hólyagbetegségeknél, köszvényes, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható érvényes receptek alapján vagy a Szinye-Lipóci Saluator-Árnyék Vállalatnál Budapest, V. Rudóliárpart 8.

83

1909. vhtó.

Árverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t.-c. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járásbírósnak 1905. évi V. 2288/4. számú végzése következtében dr. Körmendi Gyula ügyvéd által képviselt Hercig Miksa javára 74 kor. 72 fill. s jár. erejéig 1006. évi január hó 20-án Szalárdon foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 615 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butorok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a dereeskei kir. járásbírósnak 1909-ik évi V. 30/4. számú végzése folytán 74 korona 72 fillér tőkekövetelés és járuléka erejéig Derecskén leendő megtartására 1909. évi május hó 18-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik, az 1908. évi 41. t.-c. 20. §-ának korlátai közt.

Kelt Derecske, 1909. évi ápril hó 29. napján.

Nedeczky K. Aladár
kir. bir. végrehajtó.

Valódi brünni szövetek

az 1909. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény) 1 szelvény 7 korona.
3.10 m. hosszú) 1 szelvény 10 korona.
teljes férfiruhához) 1 szelvény 12 korona.
(kabát, nadrág és mellény) 1 szelvény 15 korona.
elegendő csak) 1 szelvény 17 korona.
) 1 szelvény 18 korona.
) 1 szelvény 20 korona.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20 K-ért, szintgy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkangarnt stb. gyári áronként a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, amelyeket a magánvevő élvez, ha szövetségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb brenelésnél is, teljesen friss árban.

Eladó birtok.

Egy 25 holdas fancsikai kaszáló (fekete homok talaju)

eladó.

Értekezhetni lehet: Dr. MÁRTON KÁLMÁN ügyvédnél, Piac-utca 44. sz. a.

A májusi költözködés - alkalmából ajánlok -

franczia konyhákat,
tornyos tűzhelyeket,
jégszekrényeket, fagyalt gépeket, kerti padokat.

SESZTINA LAJOS

- vaskereskedése -

Debrecen, Piac-utca 23.

Hirdetés.

Vámospércs községben egy vágóhid építésére 1909. évi május 9-ik napjának délelőtti 8 órájára árlejtést tartatik.

Az erre vonatkozó feltételek, költséget és tervek a község házában bárkikor megtekinthetők.

Tájékoztul jeleztetik, hogy az építési költség 3497 kor. 54 fillér s az építés befejezésének határideje 1909. év július 1-ső napja.

Vámospércs 1909. május 1.

Előljáróság.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasabb szer a

Mollitergin,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdőségét, hamvasságát, rózsaszínben játszó fehérségét. Megszünteti a kézörösséget. Az eldurvult, kirepedezett ésszélkifújta arcot vagy kezét, a legrövidebb idő alatt fehérré és puhává tesz! Poudre alá is igen ajánlható!

Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“-hoz
Debrecenben, Főpiac 31. sz. alatt,
1938 a városházzal szemben.

Donogán és Somossy DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

-- Menyasszonyi kelengye-divatruház. --
Szőnyegek. Fűggönyök. Ágy- és asztal-
terítők. Plüsch-takarók. Linoleum. Butor-
szövetek 2455

!!! óriási raktára !!!

Eladó házhelyek!

A vasuti gépjavitó műhely közelében a vámospércsi országut mentén fekvő ugynevezett Nyilas-telepen

házhelyek

valamint felépített munkás lakások kedvező részletfizetésre örök áron kaphatók.

Értekezhetni lehet Dr. Márton Kálmán ügyvédnél Piacz-u. 44. szám. Ujfalussy-ház.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyálgásodás ellen gyors és biztos hatásúak az

„EGGER”-mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek. Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fillér. Fő- és szétküldési raktár: „N A D O R” gyógyszerár Budapest, VI., Váci-körút 17. szám.

~ Kapható Debreczenben: ~

Balázs Ödön, L. Kovách Nándor, Kocián Dezső, Mihálovics Jenő, Muraközy László, Radákovics Géza, dr. Rothschnik V. Emil, 2202 Mauthner Alfréd és Tóth Béla gyógyszerészeknél.

Éljen!

EGGER-mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Légszesz és villamos csillárokat,

ámpolnákat, falikarokat, mennyezet, asztali-, zongora és éjjeli szekrény-lámpákat készít petróleum és légszesz csillárokat, izlésesen átalakít villamosra vagy légszesz és villamosra

Kulcsár József

bronzműves, Debreczen, Szent-Anna-u. 6. szám alatt.

Telefon 638. szám.

Telefon 638. szám.

A Hazai Gázizzófény részv. társaság debreczeni képviselője tart állandó nagyválasztéku raktárt légszesz szerelvény különlegességekből.

A Modern technika óriási fölülmulthatatlan vivmánya a legújabb égő légszeszlámpák 50 százalékos megtakarítással. Kül és belvilágításra ivlámpák gyönyörű hatású fénnyel 3/4 rész megtakarítás villamos ivlámpa világítással szemben.

Non Oxid Porcellán invert égők 120 gyertya fényvilágítási erővel 50 százalékos légszesz megtakarítással 85 liter légszesz fogyasztás óránként tehát 2 fillér.

Kiválóan tartós, állandó fényerejű „Radium fény” gáz izzótesteket, (harisnyákat) melyek a legolcsóbbak.

Jókarban tartását jutányos árban elfogad, csillárokat s. t. ujjátisztítását, valamint minden e szakmába vágó javításokat, elvállal gyorsan és szakszerűen végez.

A „Debreczen”

motorerőre berendezett nyomdája

Kandia-utcza 15. szám alatt.

A legújabb technikai eszközökkel szereltetett fel.

Modern gépek, új betűk s minden más eszköz rendelkezésre áll ahhoz, hogy a nyomda művészies és izléses nyomtatványokat állíthasson elő.

Elvállal könyvek, levélpapír, boríték, eljegyzési értesítők, lakodalmi és béli meghívók s minden a nyomdai szakmába vágó munkálatoknak művészies és izléses előállítását.

Megrendelések a nyomdában és a „Debreczen” kiadóhivatalában eszközölhetők.

Minták, árjegyzék s költségvetés díjtalan.

A „Debreczen” nyomda.